

Miks valida Räpina Aianduskool

Igal aastal pingutavad koolid selle nimel, et algaval õppeaastal piisavalt palju uusi õpilasi just nende kooli tuleks. See on suur väljakutse, kuidas oma erialasid põnevalt tutvustada.

Sellel aastal otsustasime oma kooli ja õppimisvõimalusi vahetult tutvustada, ehk ise minna põhikoolidesse ja gümnaasiumidesse kohale. Projekt „Koolikülastused” sai alguse veebruari lõpus, kui saatsime koolidesse maakondade hariduslisti kaudu teate, et soovime neid külastada ja õpilastele erialasid tutvustavaid praktilisi tegevusi pakkuda. Meie vastu tundis huvi ja võttis ühendust üle

70 kooli ja tänaseks on meeskond käinud umbes 60 koolis. Enim tundsid huvi Põlvamaa, Võrumaa, Ida-Virumaa, Pärnumaa, Raplamaa, Jõgevamaa, Saaremaa koolid. Koolikülastuste organiseerimistöö ja logistika toimus õppedirektori eestvedamisel, kes nutikalt teisi kolleege projekti kaasas. Esimesed kokkuvõtted teeme mai algul, mil koolikülastused selleks aastaks lõpevad. Ettevõtmise tulemuslikkust ehk kuidas meie erialad täituvad õppuritega, saame hinnata kõige varem sügisel, aga kindlasti ka järgnevatel aastatel. Vastuvõtt koolides ja esmane tagasiside on olnud väga hea. Õpilased kuulasid huviga ja vaatasid pilte meie tegemistest ja kaunist kooliümbrusest. Otsekontakt õpilastega praktilistes tegevustes nagu taimemäng, müüri ladumine, loomajälgede tundmine, lilleseade oli neile põnev, tekitas elevust ja huvi. Samuti on see olnud suurepärane kogemus õpetajatele ja teistele töötajatele, kes innukalt kaasa löid.

Valiku ees on ka õpilased. Gümnaasiumi? Kutsekooli? Kõrgkooli? Tööle? Mida, millises koolis, millises õppevormis õppida? Kutsevalik sõltub paljudest teguritest, mille juures tuleb ka tööturu vajaduste ja võimalustega arvestada. Siiski on elukutse valikul oluline oma huvidest ja võimetest lähtuda, sest ükski lõputunnistus ei taga automaatselt meelepärast töökohta ega head sissetulekut.

Kutsekool on hea valik neile, keda köidab enam tegutsemine ja kes hindab praktilisi oskusi.

Meie erialasid: aednik, maastikuehitaja, florist, keskkonnakaitse - ühendab loodustähendus. Aianduskool sobib õpilastele, kes tunnevad huvi looduse vastu, tahavad oma kätega midagi luua või kasvatada, kellele meeldib töötada vabas õhus ja kellele läheb korda keskkonnasäästlikkus ning loodushoid. Kaasaegne ja õpilast toetav õpikeskkond pakub häid eneseteostusvõimalusi nii õpitaval erialal, huviringides, spordis ja paljus muus. Üldist majanduslikku olukorda arvestades ei saa alahinnata päevastele õppijatele pakutavat tasuta koolilõunat, soodsat hinnaga õpilaskodu olemasolu ja sõidukulu- de hüvitamist kooli-koju.

Lisaks koolikülastustele on kahtlemata kooli tutvustamisele kaasa aidanud meie toredad projektid, sel aastal „Maasikasõbrad”. Kõige paremat reklaami oma koolile teeme me ise, õppijad, õpetajad, töötajad, vilistlased oma igapäevaste tegevustega, mida teeme pühendunult ja särasilmil.

Kohtumiseni Räpinas!

Katrin Kivistik, õpetaja-kursusejuhataja

Fotod: V. Truija

Noor Aednik 2016

Sihtasutus Innove koostöös Räpina Aianduskooliga korraldas kutsemeistrivõistluse „Noor Aednik 2016”, mis toimus 21.04.2016.a Maamessil, Tartu Näituste messikeskuses, Show Arenal.

Tulemused

I koht -Räpina Aianduskool, **Marian Põldmets** ja **Jaan Tanvel**

II koht - Luua Metsanduskool, **Serena Bersin** ja **Anna-Liisa Urm**

III koht - Räpina Aianduskool, **Reta Poolak** ja **Birgit Kahur**

Õnnitleme tublisid aednikke! Pikemalt järgmises lehes.

Foto: K.Toom

Esikolmik autasustamisel

Mis tehtud ...

16.-31. mai	Saksa aiandusõpilased koolis praktikal
7. aprill	Aianduspäev ja „Noor Aednik 2016”
7. aprill	Kursustevaheline mälumäng
14. aprill	Ajaloopäev
21. aprill	Maamess. Rahvusvaheline võistlus „Noor aednik”

... mis teoksil

28. aprill	Arengukonverents „Haldusreform Põlvamaal – ühendab või killustab?”
5. mai	Avatud uste päev

TÄNASES LEHES: Õpetaja suure algustähega! Mis aitab hädast välja — kas ekraanisalvestus või psühholoogia ring? Rohelised tiivad ja aedniku hing! Kes on parimatest parimad? Heini ja Ilmi Helmi talust! ... ja palju muud huvitavat!

Tarbijakaitseameti loeng

Selle aasta kõige soojemal kevadpäeval, 6. aprillil toimus Räpina Aianduskooli seminariruumis Tarbijakaitseameti loeng kõigile huvilistele, eelkõige aga floristika eriala õpilastele.

Loengu juhatas sisse *Ando Kiidron*, tarbimiskeskonna arendustalituse spetsialist, kes viis läbi mängu tarbijate põhiliste õiguste teadmiste kohta. Jutujärje võttis üle *Kristiina Vaksmaa*, Euroopa Liidu tarbija nõustamiskeskuse osakonna juhataja.

Ta rääkis 01.03.2016 kehtima hakanud Tarbijakaitseaduse muudatustest, põhimõistetest. Ostes kaupa sõbrannalt, ei laiene Tarbijakaitseadus sellisele müügisuhtele. Kaupleja on äriregistris registreeritud ettevõtte. Samuti toonitas *Kristiina*, et arve esitamine ei ole tasuline, kui tarbija valib ühe kanali (näiteks paberkandjal), selle eest lisatasu nõue pole õiguslik.

Veel tuleb tulevastel kauplejatel meelde jätta, et tarbija teavitamine vaidluse kohtuvälise lahendamise võimalusest on kaupleja kohus. Seega tarbija peab juba ostuhetkel saama teada, et tal on õigus lahendada vaidlusi Tarbijavaidluste komisjonis (www.komisjon.ee). Samas võib komisjon keelduda või ka lõpetada menetluse, kui juhtum on absurdne ja selle tõttu raisatakse riigi raha. Menetletakse juhtumeid, kus kauba väärtus on üle 30.00 € ja see võib võtta aega 1-30 tööpäeva. Kõikide menetluste aluseks on tarbija kirjalik avaldus kauplejale. Tarbijavaidluste komisjoni otsused pole kohustuslikud, kuid vaatamata sellele ettevõtted asuvad puudusi likvideerima vältimaks sattumist Tarbijakaitseameti musta nimekirja.

Rahvusvaheliselt on e-kaubanduse korras ostetud kaupade kohta võimalik tarbija ja kaupleja vaidlusi lahendada ODR-platvormi kasutades. E-kaubanduses tegutsedes tuleb meelde jätta, et kehtivad samad reeglid, mis tavakauplejale, kuid ettevõtte koduleht peab olema vastavuses Võlaõigusseaduse §54. Samuti on ostjal õigus ostust taganeda 14 päeva jooksul, kui kaup on kasutamata. Tarbija-na on oluline teada, et tagastamiskulud maksab tarbija.

Kristiina Vaksmaa loeng

Telefonimüügi korral tuleb lisaks telefonis kuuldule leping sõlmida kirjalikult. Tellimata kaupade saatmine tarbijale ei kohusta tarbijat millekski.

Piiriülesest kaubandusest rääkides rõhutas *Kristiina Vaksmaa*, et selles valdkonnas toimub tihtilugu tarbija hinnadiskrimineerimine või ligipääsu piiramine kaubale (eestlasena Prantsusmaalt e-kaubanduse korras teatud kaupu tellida ei saa). Ettevõtte peab oma kodulehel tarbijat teavitama, millisel turul ta tegutseb. Tarbija ja kaupleja vahelised probleemid lahendatakse selle maa seaduste järgi, kus kaupleja on registreeritud. Tarbijakaitseameti kodulehel on olemas info ECC keskuste kohta, mis aitavad piiriüleseid vaidlusi lahendada.

Päeva lõpuks esitati küsimusi mobiilside pakkujate, TEA Kirjastuse ja ka lendamisega seotud probleemide kohta.

Kokkuvõtteks võib öelda, et oli väga tempokas ja huvitav loeng. Külalised olid nõus tulema Räpinasse järgminegi kord, kuna siin on väga ilus.

Anu Seim, õpetaja

Foto: E.Peterson

Ajaloopäev Räpinas

Ain Mäesalu pauku tegemas

14. aprillil toimus Räpinas maakondlik ajaloopäev. Aianduskoolile on omane korraldada igal aastal ühe õppeaine teemaline päev. Sel aastal oli selleks ajalugu. Päeva raames otsisime vihjete abil Räpina tähtsamaid ajaloolisi kohti ning iga koha juures lahendasime ühe ülesande. Lahkesti võeti meid vastu Räpina mõisas ehk Sillapää lossis, paberivabrikus, luteriusu kirikus, õigeusu kirikus, ning 155-aastaseks saavas Räpina haigla apteegis. Ilm oli küll vihmane ja külm, kuid see osalejaid ei seganud. Päeva lõpus oli osalejatele ja ka ülejäänud koolirahvale loeng vanaaegsete relvade teemal. Loengu lõpuks demonstreeris Tartu Ülikooli õppejõud *Ain Mäesalu*, kuidas vanal ajal kasutati relvi. Aega läks, aga pauk sai tehtud.

Hiljem premeeriti Räpinas parimaid orienteerujaid ja ülesannete lahendajaid *Alexandra Kibuvitsa*, *Indrek Lillenbergi*, *Häly Raidlat* ja *Kristo Kärtmanni* aianduskooli meenetega. Auhindu said ka teine ja kolmas koht.

Õppepäev möödus lõbusalt ning uusi teadmisi said kõik. Suur kiitus õppepäeva korraldajatele ning jääme ootama, mis õppeaine järgmisel aastal teemaks on.

Rebecka Herzmann, ME15-41-K

Foto: K.Toom

Loodusteemaline mälumäng

17. märtsil 2016 toimus Räpina Aianduskoolis loodusteemaline mälumäng. Mälumängus osales 13 võistkonda. Koos Räpina Aianduskooli õpilastega osales mälumängus kaks võistkonda ka Räpina Ühiskooli õpilastest.

Loodusteemalise mälumängu parimaks osutus võistkond **Õige suund** (19,5 punkti). Võistkonda kuulusid kursuse KK15-12M õpilased: **Ahto Pent, Piret Valge, Carmen Masing-Jugaste, Egert Pähn**.

Teise koha saavutas võistkond **Veeris** (17,5 punkti), kuhu kuulusid kursuse KK14-12M õpilased: Jaanus Asi, Triin Treufeldt, Aindri Lipp, Tarvo Tiivits.

Kolmanda koha saavutas võistkond **KK3** (14,5 punkti), kuhu kuulusid kursuse KK14-12M õpilased: Raili Ratas, Ene Mürsepp, Reimo Teder, Liis Rekk.

Õnne Rämmann, keskkonnakaitse juhtõpetaja

Foto: A.Ruthe

Võitjad ajusid ragistamas

Meie kooli inimesed – Jürgen Korotejev-Piir

Jürgen on esimese kursuse maastikuehituse õpilane, kes on, klassikaaslaste sõnul, igati ja alati abivalmis, suudab oma käega tasakaalustada professionaalselt erinevaid objekte (reha, labidas). Ka on antud talle suurepärase joonistamisoskus, mida ta enne tunde kasvahoones tahvil demonstreerib. Lisaks kõigele muule on Jürgen oskuslik hilineja ning igati tore poiss, kellega tutvust teha. Saage tuttavaks!

Kust koolist sa tuled meie hubasesse Räpina Aianduskooli?

Tulen Kehra Gümnaasiumist, mis asub Anija vallas Harjumaal Jägala jõe ääres.

Miks just Räpina Aianduskool, miks mitte Luua Metsanduskool?

Valisin aianduskooli, sest olin väga huvitatud maastikuehitusest ja vanemad soovitasid õppima minna just Räpina Aianduskooli. Aianduskooli reklaami nägid nad telerist.

Kui sa koolis „pink ei nühi“, millega sa veel tegeled?

Vabal ajal tegelen ma joonistamisega, teen natuke sporti ja käin nädalavahetustel tööl. Veel käin kalal koos isaga.

Mis tunnis jääb sul kõige rohkem aega joonistamiseks?

Loomulikult kunstitunnis, ühtlasi käin ka kunstringis. Teistes tundides joonistan siis, kui õpetaja midagi räägib ja ma ise ei pea samal ajal kirjutama. Eks ma olen ikka joonistanud nii matemaatika, eesti keele kui ka inglise keele tunnis. ☺

Mida ja millega eelistad joonistada?

Koolis joonistan harilikult pliiatsiga must-valgelt. Kodu värvipliiatsitega. Meeldib joonistada inimesi, portreid, erinevaid objekte ja fantaasiapilte.

Millise spordialaga tegeled?

Mulle meeldib joosta. Räpinas olles jooksen tavaliselt pargis, umbes pool tundi korraga. Varem mängisin võrkpalli ja käsipalli.

Mis on see töö, mida sa nädalavahetusel teed?

Hooldan ja teen ehitustöid ühe kliendi juures juba neli aastat. Lisaks käin veel naabervaldades õunapuid lõikamas.

Kust pärineb sinu õunapuude lõikamise oskus?

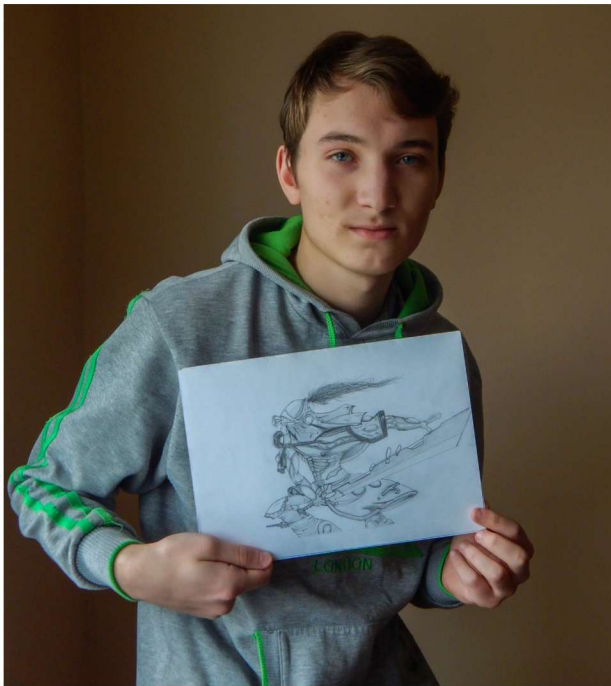
Ema, kes käis Harjumaal puude-põõsaste lõikamise kursustel, õpetas.

Ennustame veidike tulevikku. Kui sa nüüd mõtled kaugesse tulevikku (2 aasta pärast), kus sa end näed?

Tulevikus mõtlen edasi õppima minna maastikuehituse alale ja leida tööd, kus saaksin tegeleda rohkesti aia hooldamise ja ehitamisega. Mõte liigub samuti Norras suunas, kus erialast tööd teha. Mulle meeldivad Põhjamaad, eriti Norra. Kahjuks pole ma veel sinna jõudnud.

Mis sulle kõige enam meeldib Räpina Aianduskoolis?

Mulle meeldib hea õppeaktiivsus, kõik inimesed on sõbralikud, õpilaste vahel on vähem

tüli kui mu endises koolis. Ma olen väga rahul selle kooliga.

Mida sa soovid kaasõpilastele?

Loomulikult koolis käia, õppida ja osaleda aktiivselt tunnis. Ainult sellisel juhul saavutad seda, millest unistad.

Kas oled rahul kooli söögiga?

Üldiselt olen rahul. Mulle ei meeldi maks. Lemmiktoit on hakklihakaste. ☺

Mis raamatuid armastad lugeda?

Viimasel ajal loen ikka rohkem arvutist, näiteks ingliskeelseid *Lore* jutte.

Millist muusikat eelistad kuulata?

Metal-rock, nt Bon Jovi. Eesti muusikutest nt Tanel Padar.

Kas mängid isegi mingit muusikainstrumenti?

Olen lõpetanud muusikakooli. Õppisin kuus aastat klaverimängu. Praegu ma enam pilli ei mängi.

Mida arvad reisimisest?

Meeldib küll reisida, aga mitte lennukiga. Kardan natukene. Olen käinud Soomes, Lätis, Leedus, Ukrainas, Valgevenes, Rootsis ja Venemaal. Minu vana-vanaema elab Lõuna-Venemaal, mitte väga kaugel Rostov Doni äärest. Minu juured on sealt pärit. Viimati käisime vana-vanaemal külas paar aastat tagasi. Sõitsime palju ringi, käisime ka Sotšis. Valusalt meelde jääv (vigastasin jalga) on ka Musta mere ülisuurtes lainetes ujumine.

Kas sul on rohkem sõpru eestlaste või venelaste hulgas?

Sõpru rohkem eestlaste hulgas. Sugulasi venelaste hulgas. Koolis suhtlen kõigiga, nii eestlaste kui venelastega.

Lemmikloom?

Kindlasti kass. Kodu on kass Silmu ja ka õel on kass.

Mitu õde-venda sul on?

Mul on üks õde ja vend, mõlemad nooremad.

Argo Ainjärv, ME13-11-K

Meie aiad

Helmi talu Tooste külas

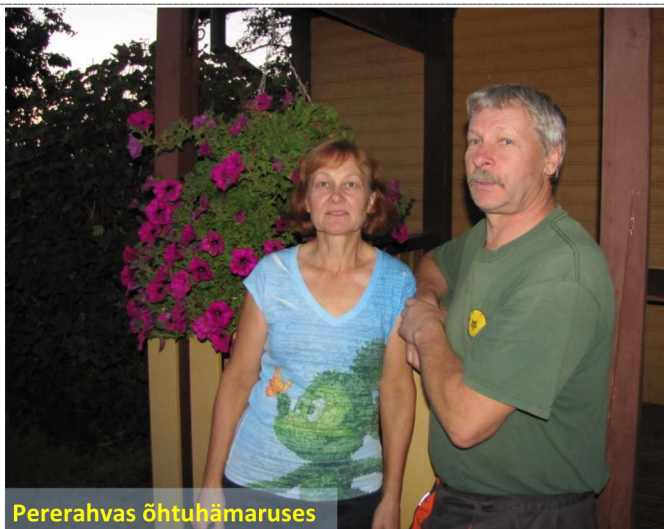
17. septembri õhtul võtame suuna *Tooste külla*, mis asub Rāpinast kuueminutilise autosõidu kaugusel. Keerame taluõue, kus pilku haarab hele elumaja, vana aidahoone, veel kõrvalhooneid ning põlispuud, mis lubavad aimata koha pikka ajalugu. Rāpina Aianduskooli kehalise kasvatuse õpetaja ja treener Heini Lumpre oli 9-aastane, kui tema isa selle talukoha ostis. Tegemist on õpetaja lapsepõlvkoduga, kus Heini koos abikaasa Ilmiga elab ja toimetab. Nüüdseks on ka lapsed kodust lahkunud.

2006. aastani elati aga Rāpina linnas korteris ning maale käidi igal vabal hetkel ja seal veedeti kõik suved. Kuigi talunimi - *Helmi talu* on justkui segu abikaasade nimedest, on see tegelikult talule pandud selle kunagise perenaise järgi.

Heini sõnutsi jätkub talus ehitamist ja uuendamist igaks aastaks. Vahetatud on katused, maja on saanud uued korstnad, uue voodri ja ukсед-aknad. Nüüd on käsil suitsusauna ehitus – paika on seatud vundamendikivid, varsti saavad ka seinad püsti ja katus peale. Kevadel ootab korda seadmist hostadega ääristatud väike tiigike, mis asub elumaja ja aia äärde jäävate õunapuude vahel.

Kui uurida tööde jaotust perekonnas, kehitab terrassi äärel istuv Heini õlgu ja ütleb, et tema ei tee aias midagi. Lõpuks siiski selgub tõde, et mehe ülesandeks on 0,35-hektari suuruse õueala niitmine.

Ilmi töötab igapäevaselt Juhani Puukoolis ning seetõttu on tema käed kogu aeg mullas, siiski leiab ta jõudu ja energiat, et ka koduaias toimetada. Ilmi on Rāpina Aianduskooli vilistlane ning aianduskoolis õpitust on nii mõnigi kord kasu olnud, siiski tõdeb ta, et kõige rohkem on ikka õpetanud elu ise.

Pererahvas õhtuhämaruses

Vaade elumajale

Abihoone ehk tulevane muuseumitäre

Heini on oma naise üle igatahes uhke, sest kui uurida, mis tema arvates aias kõige paremini õnnestunud on, toob ta välja just oma abikaasa rajatud kolm istutusala!

Oma lemmikkoha valimisega aias jäävad mõlemad hätta. Lõpuks osutavad nad terrassile, kus pidi kõige ilusam just õhtuti istuda olema, sest siis paistab sinna mõnus õhtupäike. Niisama puhkamiseks ja kohvi joomiseks seal eriti aega ei jää, lamamistool, mis kokkupandult terrassil seisab, võeti suvel ainult mõnel üksikul korral lahti.

Oma aeda nad eksootikat ei otsi. „Meil on kased, saared, pärnad, kuused - kõik üsna soliidses eas“ ütleb Heini ning lillepeenraid täidavad floksid, pojengid ja lõhislehised päevakübarad kui tüüpilised taluaiataimed. Mitmel pool võib leida lopsakaid suvelilleampleid. Kasvuhoones on enda tarbeks kurke ja tomateid, samuti üks viinapuu. Kasvuhoone kõrval seistes tõdeb Ilmi, et kui viimane oleks suurem, istutaks ta hea meelega viinapuid juurdegi. Köögiviljaaeda me esimese hooga ei märkagi, kuid see on oskuslikult peidetud aia taha. Seal kasvatab pere oma talvekartulid ja muud juurikad.

Aias toimetamiseks on nõu küsitud ka kolleegidelt oma koolist. Hüva nõu on alati saadud.

Ümberringi valitseb vaikne ja rahulik õhkkond, kui ümbrust uurides

Siseõu, vaade terrassile

ringi jalutame. Idüllil suudab ehmatus tuua ainult hallikarvaline kass *Tondu*, kes lehtede sahisedes suure hooga õunapuu otsast alla otsustab söösta.

Helmi talu seisab keset põllumaad, maanteelt põldude vahele keerates tuleb sõita veel mitusada meetrit, enne kui taluhoovi jõutakse. Vaade, mis ümber maja avaneb on kui raamatust välja lõigatud.

Huvitaval kombel ei ole aga kitsed Heini ja Ilmi koduaias sagedased külalised, mõnda on kaugel liikumas nähtud, kuid suuremat kahju nad tekitanud ei ole. Hoopis elavamalt räägib Heini aga lindudest, sest näiteks varakevadised hane- parved peatuvad nädalaid põllul ning tekitavad viljakasvatajatele üüratut kahju. Kui haned läinud, lendavad kohale kuldnokad, siis pääsukesed. Täielik linnuparadiis! Linnud tükivad aga aias peremehetsema ja nii tuleb kodaia saaki tihti sulelistega jagada.

Õues on juba õige hämaraks läinud, kui veel taluõuel seistes juttu ajame ja külaskäigule joont alla tõmbame. Silma jääb lauda maakividest vundament, mis nüüd kasutuna olnut meenutab. Lõpuks otsustati hoone aga lammutada, sest taastamine oleks olnud liialt kulukas. Siiski on tore tõdeda, et Heini esivanemate rajatud talu aken- des tuled endiselt põlevad.

Külastus toimus 17. september 2015.

Liisi Kont, kutseõpetaja

Fotod: V.Truija

Hostadega ääristatud tiigike, mis ootab kevadel kordaseadmist

Lilleampleid tünnis

.... ja aiakärus

Kaks Soome kooli

31. märtsil külastas 12-liikmeline haridustehnoloogide ja HITSA töötajate grupp kahte Soome üldhariduskooli. Koolide külastuse eesmärgiks oli eelkõige näha, kuidas Soomes IKT-vahendeid õppetöös kasutatakse ja kuidas praktiseeritakse muutunud õpikäsitust.

Esimesena külastasime Vuorenmäe kooli. Tegemist on 6-klassilise kooliga, mis asub Helsingist 20 km kaugusel. Vuorenmäe kool pole kuigi vana kool, see avati 2011. aastal. Vuorenmäe Õppimiskeskuse osana töötavas koolis õpib täna 350 õpilast. Samas hoones töötab ka lasteaed. Kool ja lasteaed teevad omavahel tihedat koostööd ning lasteaia lõpetamise järel suunduvad lapsed edasi õppima samas hoones paiknevasse kooli.

Vuorenmäe koolis hakkas silma koolirõõm ja stressivaba õhkkond, mis õppehoonesse sisenedes kohe vastu peegeldus. Kodusema tunde loomiseks ei kandnud õpilased tundides jalatseid, vaid olid sokkides. Garderoobid paiknesid iga klassi ukse taga, koridoris, kuhu paigutati nii üleriided kui ka jalatsid. Igal vahetunnil oli õpilastel lihtne sealt kiiresti oma asjad haarata, need selga-jalga panna ja kohe välja, õuealale joosta. Kõik vahetunnid, olgu need siis lühemad või pikemad, veedeti väljas vabatahtlikult, jalgpalli või muid mängu mängides. Mingisugust sundust ei olnud.

Söögivahtetund kestis 45 minutit. Kõik lapsed said ise endale toitu võtta. Paar õpilast pidasid ka arvestust selle üle, kui palju toitu järele jäeti ehk ära visati. Vuorenmäe kooli direktori ja kunstianete õpetaja, *Esa Kukkasniemi* sõnul sellise süsteemi sisseseadmise järel visatakse üha vähem toitu ära. Samuti teadvustavad õpilased enam säästliku eluviisi tähtsust.

Vuorenmäe koolis pööratakse ka üsna palju tähelepanu tervislikkusele, mis avaldub nii pakutavas toidus, õues veedetavates vahetundides kui ka selles, et kool on liitunud Liikuva kooli projektiga. Tundides oli õpilastel võimalik istuda ergonoomilistel patjadel ja tasakaalu-toolidel.

Direktor rääkis, et kooli loomisel oli koolil võimalik valida, milliseid tehnilisi vahendeid soetada. Valik langes sülearvutitele, millega täna ollakse väga rahul. Sülearvuteid viiakse ruumist ruumi spetsiaalses laadimist võimaldava, ratastel liikuva kapiga. Õppeklassid olid kõik ühesuguse tehnilise sisustusega. Õpetaja töökohal oli lauaarvuti, interaktiivne projektor ja dokumendikaamera. Samuti ei puudunud valge tahvel. Klassiruumid on varustatud ühesuguse tehnikaga, sest Vuorenmäe koolis on need n-ö klassipõhised. Õpetajad liiguvad vastavalt tunniplaanile, ühest ruumist teise. Nii ongi õpetajatele loodud igas klassiruumis töötamiseks ühesugused tingimused.

Vuorenmäe koolis toetatakse ka VOSK*-lähendamist, mistõttu õpilastel oli lubatud oma nutiseadet tunnis kasutada. Õpilased, kellel oma seadet pole, saavad kasutada kas kooli tahvel

Meie grupp Vuorenmäe kooli õppehoone ees

- või sülearvutit.

Õppetundides toimib erinevate õppeainete omavaheline lõimimine. Näiteks programmeerimise tunnis koostasid õpilased, *html*-koodi kirjutades, kodulehe erinevatest osadest. 2. klassis õpiti programmeerimist programmi *Scratch* abil. Õppetundides hakkas silma, et õpetaja oli pigem toetaja ja jälgija. Õpilased tegid omi ülesandeid ise, tuginedes eelnevalt õpitule. Hädasolijaid abistasid kaasõpilased või õpetaja. Nooremate klasside tundides osalesid nn õpilasagendid, kes olid vanemate klasside (4.-6. klass) õpilased. Nende ülesandeks oli tunnis abistada nooremaid ja just neid, kes oma ülesande tegemisega teistest maha jäid.

Kodutöid antakse ka! Vuorenmäe kooli õpilased peavad kodus iga päev tegema umbes tunnijagu kodutöid. Õpikuid ja muid õppimiseks vajalikke vahendeid hoitakse koolis, lausahtlis. Koju võetakse kaasa ainult need, mis kodutöö tegemisel vaja läheb. Nii on lahendatud raske koolikoti probleem.

Õppetöö algab Vuorenmäe koolis kell 8.00 ja lõpeb kell 13.00. Üks õppetund kestab 45 minutit.

Ergonoomilised tasakaalutoolid

Teine kool, mida külastasime oli Nurmijärvi Ühisgümnaasium, mis paikneb 35 km kaugusel Helsingist. See kool alustas tegevust juba 1929. aastal. Täna õpib koolis üle 700 õpilase ja töötab 63 õpetajat. Koolis on põhirõhk informaatika ja multimediale õppimisele-õpetamisele. Koolil on õigus välja anda nn *Arvutikasutaja Oskustunnistust (Computer Driving Licence)*. Meid võttis vastu kooli asedirektor *Pekka Linna*, kes õpetab lisaks oma põhitööle veel psühholoogiat ja usuõpetust. Külastamise ajal toimusid koolis lõpueksamid.

Digiajastu ja muutunud õpikäsitusega on koolis tegeletud viimase kümne aasta jooksul. Digipädevuste teemat eriliselt ei rõhutata, pigem õpitakse-õpetatakse digioskusi lõimituna teiste õppeainete raames. Klassiruumid on Nurmijärvi Ühisgümnaasiumis õpetajapõhised ja standardse tehnilise varustusega: igas klassis on lauaarvuti, dataprojektor ja dokumendikaamera, lisaks valge tahvel. Õppetunnid kestavad 75 minutit, koolipäev algab 8.15 ja viimane tund lõpeb 16.10.

Tehnilistest seadmetest oli koolis õpilastele kasutada nii arvutiklassi arvutid, samuti sülearvutid ja tahvelarvutid. Laialdaselt kasutatakse VOSK*-lähendamist. Samuti on õpilasel võimalik kooli seadet kodutööde tegemiseks koju kaasa võtta (laenutada). Kodutööde tegemisele kulub õpilastel igapäevaselt ligikaudu kolm tundi. Gümnaasiumi tasemel on tavapärase, et õpilased konspekteerivad ja teevad märkmeid isiklikus sülearvutis. Arvutikasutust õppetundides ei piirata. Ka ei kontrollita, mida konkreetselt õpilane arvutis õppetunni ajal teeb. Kõlama jäi asedirektori mõte: "Kui õpilane jälgib tunni ajal Facebooki, YouTube'i või Instagrammi, jääb tegelik koolitöö tegemata. Selline, kontrollivaba arvutikasutus õpetab õpilasi arvutit targalt ja eesmärgipäraselt kasutama ning hilisemas tööelus oma aega planeerima." Õpilased vastutavad ise oma õppimise eest!

Lisaks õpetaja töökoha heale varustatusele on Nurmijärvi koolis õppeklassid väga hea ainealase varustusega, mis võimaldasid läbi viia füüsika, keemia jms praktilist õpet. Muusikaõpetuse klass sarnases pigem muusikatarvete kaupluse kui õppeklassile. Õpilastele pakutakse mitmekesisest muusikaalast õpetust ja enesearendust. Olemas olid kõikvõimalikud instrumendid alustades kitarridest, lõpetades trummikomplektidega.

Kutseõpe on Nurmijärvi Gümnaasiumis üldõppega väga hästi integreeritud. Näiteks valmistati kodunduse tunnis kooki inimestele, kellel on laktoositalumatus. Samuti on mitmekesiselt sisustatud puidu- ja metallitöö klassid. Õpilastel on võimalik praktiliselt järele proovida erinevaid töid ning seeläbi suunata oma mõtted edasisele erialavalikule.

Nurmijärvi muusikaklass

Sügisest muutuvad Soomes õppekavad ning kohustuslikuks muutub programmeerimine. Juba praegu viiakse Nurmijärvi Gümnaasiumis läbi e-eksameid.

Mõlema kooli õpetajad olid väga sõbralikud. Meie grupi vastu tunti huvi ning hea meelega räägiti oma tööst. Hästi palju tehakse koostööd ning õpetajad motiveerivad üksteist. Samuti on kooli juht heaks eeskujuks. Heaks motivaatoriks on ka rõõmsameelsed ja sãrasilmsed õpilased.

VOSK* - võta oma seade kaasa.

Katrin Uurman, haridustehnoloog

Fotod: Eve Saare

Noor Aednik 2016 koolisisene võistlus

Aprillikuu seitsmendal päeval leidis Rãpina Aianduskoolis taaskord aset aednike vaheline mõõduvõtmine ja usinamate nooraednike väljaselgitamine. Osavõtjate arv oli eelmise aastaga võrreldes suurem ja kokku registreeriti koguni 17 kaheliikmelist võistkonda.

Tãnavu võisteldi viiel erineval alal ja ruumipuuduse tõttu organiseeriti meeskonnad kolme eraldi klassi, kus paralleelselt lãks kãima mitu võistlusala korraga. Esimese õlesandena pidime määrama etteantud mulla lõimise ja happesuse ehk pH koos lühikirjeldusega töö etappidest. See osutus juba varasema praktika tõttu igati jõukohaseks ja suurt pinevust tekkida ei jõudnud. Kuni järgmise hetkeni, mil kãtte jõudis pãeva kardetuim ala – aja peale mururimmeri peale jõhvi kerimine. Vaatamata oma nigelavõitu ajale, ohkasime kergendatult, et sellega siiski õhele poole saime ja siirdusime järgmisesse klassi oma leivanumbri juurde. Taimede tundmine oli vähemalt meie jaoks kõige oodatud ja paeluvam võistlusala: ladina keeles tuli määrata 20 taime(osa), millede seas oli vähemalt üks tãiesti tundmatu, kuid tagantjãrele mõeldes tuttav ilutaim, aga õitsvana polnud me seda varem nãinud. Enamik taimedest olid teada-tuntud ja mitu korda õle õpitud, mistõttu võisime heas soorituskes siiski kindlad olla.

Võistluspãeva tegelikuks pãhkkliks osutus neljas õlesanne ehk taimeteede tundmine. Nuu-sutasime, mekkisime ja ragistasime pead; tutvustasid nad kõik, aga õllatavalt keeruline oli õigele komponendile pihta saada. Vãhemalt üks elementidest oli kindlasti piparmünt, õlejããnute kohta võis vaidlema jããdagi ja ajanappuse tõttu pidime kiirelt ot-

Viimane võistlusõlesanne

sad kokku tõmbama. Siinkohal jãimegi mõistatama, millised kum-me ravim- ja maitsetaime tegelikult esindatud olid...

Pãeva viimane jõupingutus leidis aset uues kũlmkasvuhoones, kus võistlejad pidid demonstreerima oma õpitud oskusi kannade jagamise ja õmberistutamise nãol. Õlesanne nãgi ette ka õige koguse vãetise lisamise, kastmise jm vajalikke hooldustõid ajalimiidiga 15 minutit.

Võistluste lõppu kroonisid kaks huvitavat erialast loengut, mis leevendasid pisut ootusãrevust ja andsid mõtteainet selles osas, mida tulevikus aianduse õppekavas nãha sooviks ja millest minul algaja aednikuna olid siiani teadmised minimaalsed.

Marian Põldmets, AE-14-42-K

Foto: S. Tooding

DIPLOM

Noor Aednik 2016

I koht Marian Põldmets, Jaan Tanvel

II koht Reta Poolak, Birgit Kahur

III koht Egert Aug, Jaano Oras

Räpina Aianduskool andis tiivad!

Kõik algas sellest, kui omal ajal Räpinasse õppima sattudes tekkis soodne võimalus minna Prantsusmaale praktikale. Soodne selles mõttes, et tuli täita lihtsalt praktika taotlusvorm, üles näidata oma huvi ja motiveeritust ning tõsised tahtjad võisidki välisriikidesse praktikale sõita. Minu tookordne maastikuehituse praktika kestis Lääne-Prantsusmaal kuu aega ning oli võimalus näha hoopis teist kultuuriruumi, inimesi, loodust, taimi ja multšimisemeetodeid. Ma vaimustusin tookord väga Prantsusmaa varakevade ilust ning kogu kuu aja pikkune praktika lisas minusse rohkelt enesekindlust, julgust, uurimistahet avastada maailma ilu.

Kuna õpingud Räpina Aianduskoolis maastikuehituse erialal kestsid 2,5 aastat, siis oma teisel õpingute suvel otsustasime kursuseõe Dianaga minna erialastele seiklustele Hollandisse.

Hollandi praktika

Et oleks võimalik võrrelda Eestis kogetud praktikatega (minu puhul siis Tallinna Loomaaed, Liivi Aiad OÜ, eraaiad Tallinnas, Tartus Juhani Puukool). Jäime Hollandisse Dianaga kaheks kuuks tööle kahte erinevasse maastikuehituse firmasse Amsterdamis ja sealt 60 km raadiuses. Oli võimalus töötada ka Hollandi kuulsaimas Rijks Kunstimuuseumis ja teha kaunist terrassihaljastust Amsterdami kesklinnas.

Ka Hollandi praktikast mulle ei piisanud. Tegin erinevaid aiandusliku iseloomuga praktikaid veel kuu aega nii Stockholmis Rootsis kui ka Stavangeri lähistel Norras. Kõik need *Maailmas-Käimise-Ringivaatamise-Kogemused*, mis enamasti olid omal käel ette võetud-organiseeritud andsid palju julgust ja enesekindlust rohkete kogemuste kõrval.

Sattusin korra veidrasse olukorda, kui Põhja-Norras, Honningsvågis, maailma kõige põhjapoolsemas väikelinnas naerdi välja minu soov end suviti seal erialaselt proovile panna. Käisin nimelt oma Honningsvågis elaval vennal külas ja küsisin sealsest Kommuunist (linnavalitsusest), kas neil suvel maastikuehitajale tööd leiduks. Esimese hooga ei saanud tähtsad ametnikud mu soovist üldse arugi ja küsisid, mis see maastikuehitus on üldse? Neil ju seal tõeliselt põhjamaal ainult kivid-kaljud-mäed ning talvisel ajal (mil sattusin mina sinna) on neil vahel ka 4m lund! © Ühesõnaga, isegi defineerides Põhja-Norra inimestele aianduse mõiste, jäi norrakatele arusaamatuks, miks peaks keegi hull (eestlane) tahtma nende kivide-maal midagi aedades mässata - siin Honningsvågis ilma dünamiidi abita aedu ei tee ☺!

Kui Räpina Aianduskool aasta eest lõpetatud sai, teadsin kohe, et tahan saada ikkagi Norrasse tööle. Sest Norrasse armusin ära juba oma esimesel külastusel 2013 jaanuaris - need mäed, nõlvad, pisikesed majad, armsad aiad (kui aedu üldse oligi, sest paljudes piirkondades üle Norra aedu ei

ehitagi) olid imelised! Koostasın motivatsioonikirja ja saatsin laiali üle 100 erinevasse ettevõttesse Norras. Kirjutasin inglise keeles ja leppisin sellega, et kaotada pole ju midagi, proovima peab! Minu üllatuseks sain umbes viis positiivset vastust.

Alguses pidi minust saama hotelli peaaednik Oslo lähistel. Käisin isegi tööintervjuul, kus kompenseeriti minu reisikulud kohale jõudmiseks. Kõik laabus. Jõudsin vahepeal abielluda, ning ajal, mil olime mehega oma pulmamatkal (matk = annab võimaluse näha loodust, kogeda looduse ilu, väge ja erilisust) Itaalias, ütles tööandja oma tööpakkumise mulle üles. Põhjuseks naftahindade langus, mis mõjutab ka nende hotelli käivet üldiselt ning nad ei tahtnud võtta riski uut töötajat võtta samal ajal, kui osad vanad lojaalsed töötajad tuli koondada. Ühtepidi varises mu maailm kokku, teisalt aga uskusin kohe, et kus üks uks sulgub, seal avaneb teine!

Minu pulmapilt

Matkamas Mt Cooki juures (Uus-Meremaa)

Nii oligi. Kirjutasin sisetundele juhindudes ühele teisele Lõuna-Norra maastikuehituse firmale, kes mulle kuu aega tagasi oli lahkelt tööd pakkunud. Minu uus tööandja kirjutas mulle tagasisideks: „Oo jaa, ühtepidi väga kahju kuulda, et sul eelmise firmaga nii läks, teisalt aga mul on väga hea meel, et sa saad meie firmasse tööle tulla!!!“ Selline suhtumine oli loomulikult hästi rõõmustav ning eelmise aasta mai lõpust alates kolisingi Norra. Noh, niimoodi poole kohaga. See tähendab seda, et leidsin imearmsa perefirma, kus rajame aedu nullist, teeme rohkelt aiahooldustöid, ehitame müüre, laome sillutiskive.

Ning ma ei pidanud ka liiga kaua üksi Norras tegutsema. Mingi hetk tööandja uuris, mida mu mees teha oskab. Rääkis, et ta on ehitanud elu jooksul kolm maja ning on muidu osav ning sellest piisas. Minu mees, kes on elukutseline pressifotograaf olnud, muutis eelmisest suvest alates oma eriala ning hakkas hoopiski Norra umbrohuväljade kumardajaks. ☺

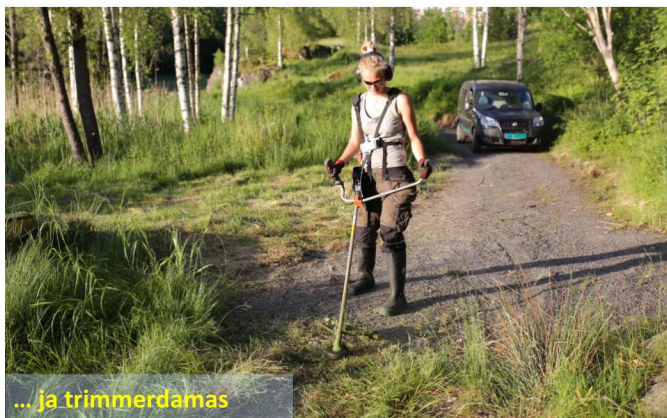
Algul ei teadnud ta taimedest suurt midagi, aga minu juhendamisel sai ta kiiresti selgeks, kes on „good guys“ ja kes on „bad guys“. Ehk siis suvaline aed on tegelikult *action*-filmi tallermaa, kus kohtuvad head ja kurjad. Head on need, keda aiaomanik soovib seal näha ning pahad on need, keda *Emake Loodus* hakkab tühjale hooldamata kohale kohe kasvatama. Võin kinnitada, et ka mehed saavad suurepäraselt hakkama rohimisest müüride ladumise ja sillutiskivide panekuni, tähtis on huvi töö vastu ja kiire õppimisvõime. (Muide, Hollandis ja Prantsusmaal teevadki maastikuehituse ja aianduse töid enamasti meesterahvad!). Räpina Aianduskoolist kogutud erialased teadmised-oskused on aga hindamatu vara, mis on kindlasti suureks toeks edaspidises tööelus. Nii, et ma siiralt soovitan Räpina Aianduskoolis *Rohenäpunduse* teadmiste omandamist! ☺

Pärast aianduskooli lõpetamist leidsin seega sellise toredate erialase töö Norras, kus seitse kuud on välitööd, siis tuleb talvine periood lumega ning vahepealsel viiel kuul võid kas kodus olla, reisida või muud tööd teha. Meie valisime sellel talvel *Maakera* avastamise kasuks. Lendasime kolmeks kuuks Uus-Meremaale, et tutvuda sealse maa looduse, maastiku ja liikidega. Uus-Meremaal on umbes 60% taimeliikidest iseloomulikud vaid sellele maale, võite ette kujutada, kui huvitav avastamine seal oli. Kirjutasime sellest maast põhjaliku reisiblogi, kokku umbes 20 postitusega:

www.leegi.jassu.ee

Norras müüri tegemas ...

... ja trimmerdamas

Kääbikla ...

... ja päiksetõus Uus-Meremaal

Ja kuna on käes kevad, siis kevad kutsub! Algamas on taas põnev tööine suvi Norras, samas pisikeses perefirmas, kes mulle eelmisel aastal „jah“- sõna ütles. Sellest, et Norra tööandja meie tööga väga rahul on, annab aimdust fakt, et kui me märtsi keskel üle täpsustasime, millal meie selle aasta hooaeg pihta hakkab, pakkus tööandja meile ise, et ta saab see aasta meile veidi rohkem töötasu maksta – eks seegi on ju tunnistus meie tublist tööst ja motiveerib veel paremini. Töö toimub küngaste vahel ookeani kaldal, täpselt nii nagu unistatud. Jah, moraal võiks küll olla: unistused viivad meid kaugele! Kui me neile ise valmis oleme järgnema. ☺ Ja Räpina Aianduskool võib anda su Rohelistele unistustele tiivad!!!

Leegi Hertsmann (Pöder), vilistlane 2015

Fotod: erakogu

Jaan Kivistik – Õpetaja suure algustähega

Märtsi lõpus tähistasid Sa oma suurt sünnipäeva – 70. Palju õnne ja tervist veel paljudeks aastateks! Kardan, et meie jutuajamin ei hooma ikkagi kogu Su olemust. Selleks, et Sinu elu- ja töölugu ümber jutustada, kuluks kindlasti palju rohkem aega ning mahult saaks korraliku raamatu. Meie räägime seekord loo, mis mahub kooli aprillikuu ajalehte.

Kevad? Mis emotsioonid Sind täna valdavad?

Kevad on minu ilusaim aasta-aeg. Olen sündinud kevadel.

Meie kooli astusid Sa 1960. aastal, lõpetasid 1965. Mis eriala kasuks otsustasid ja miks?

Tookord oli võimalik kahte eriala õppida – puu- ja kõõgilviljandus ning iluaiaandus. Venna soovitusel tulin iluaiaandust õppima. Aga see valik nulliti aasta pärast. Esimese kursuse lõpul otsustati, et meie õppekava ei vasta üleliidulisele ning muudeti puu- ja kõõgilviljanduse erialaks. Diplomil ongi puu- ja kõõgilviljanduse eriala. Eelmised kaks kursust lõpetasid ehisaianduse erialal, aga diplomil on neilgi aiandusagronoom puu- ja kõõgilviljanduse alal.

Kus jätkasid oma haridusteed pärast aianduskooli?

Tolleaegne EPA (Eesti Põllumajanduse Akadeemia), kaugõppes agronoomia erialal. Tookord seal aiandust ei saanud õppida. Peale EPA lõpetamist läksin samal aastal psühholoogiat õppima Tartu Ülikooli. Selle lõpetasin 1976. aastal.

Miks selline valik?

Arvan, et see oli vajalik valik, kuna mul pedagoogilist haridust polnud. Ja valitu oli pedagoogiline psühholoogia, mis aitas mind õpetaja ametis hakkama saada.

1. oktoobril 1967 sai Sinust Räpina Aiandustehnikumi õpetaja. Mis oli esimene õppeaine, mida asusid õpetama?

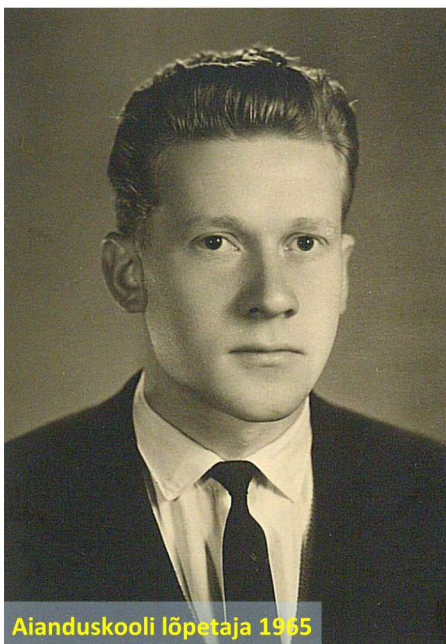
1. oktoober oli tookord õpetajate päev. Üks kuu oli juba õppetöö käinud. Töötasin tol ajal õppemajandis aednikuna, ühe suve kasvasin kurke. Septembri lõpus tehti tolelaegsele taimekaitse õpetajale Paul Oravale ettepanek hakata tööle Kuremaa tehnikumi õppe-direktorina. Ta otsustas minna ja õpetaja koht jäi vabaks. Mulle tehti pakkumine ja ma julgesin vastu võtta. Hakkasin õpetama taimekaitset ja kõõgilviljandust.

Millal siis puuviljandust hakkasid õpetama?

1. septembrist 1970. Siis läks õpetaja Otto Tigane pensionile, kuid tunniandjana töötas kuni 1985. aastani. Raimo Kiudorf jätkas taimekaitse õpetamisega.

Kuna oled aianduskoolis õpetanud aastaid puuviljandust, siis teatakse – tuntakse Sind kui inimest, kes teab kõike puuviljadest ja loomulikult viinamarjadest. Sinu sulest on ilmunud mitmeid puuviljanduse raamatuid. Viinamarjadest eraldi oled kirjutanud neli raamatut. Mis on nendest Sinu jaoks kõige olulisem või mida oli kõige raskem koostada?

Sõna kõike pole hea kasutada, sest kõike ei saa kunagi teada. Meelde jääb on esimene raamat, mis on nõ esimene armastus – „Puuviljandus“ (1983), mis koos lisandunud 6 brošüüri moodustasid õppekomplekti. Oluliseks pean raamatut „Puuviljad ja marjad Eestis“ (2010, 2012). Ma olin selle raamatu koostaja ja üks autoritest, minu kaasautorid olid Polli teadlased. Nendega koostöö oli pingutav, ent hästi õpetlik. Lugejad on hinnanud „Maalehe viinamarjaraamatut“ (2012), millest ilmusid täiendatud trükid aastatel 2014 ja 2015.

Aianduskooli lõpetaja 1965

Kas 1983 aastal ilmunud „Puuviljanduse“ õpiku ja 2010 ja 2012 a. Ilmunud raamatu „Puuviljad ja marjad Eestis: pomoloogia“ sisaldab suuri sisulisi erinevusi?

Need on kaks täiesti erinevat raamatut. „Puuviljandus“ käsitleb seda, mis on püsivama sisuga. „Puuviljad ja marjad Eestis“ sisaldab muutuvat. Pidevalt tuleb uusi kultuure, millega tegelda ja eriti sageli muutuvad soovitusordid. Algselt oli see aineosa brošüüridena „Puuviljasordid“ (1983) ja „Marjasordid“ (1985).

Kas Sul on täielik ülevaade, mitu artiklit ja raamatut oled siiaaani avaldanud?

Peaaegu. Üsna mitmetest raamatutest on kordustrukid. Raamatuid ja brošüüre on koos kordustrukidega 25. Artikleid raamatutes, ajalehtedes ja ajakirjades on üle 150.

NB! Jaanil on olemas oma tööde bibliograafia, mis on nüüd ka raamatukogus.

Kust on pärit Sinu kirjutamisoskus?

Mul oli kaks eeskuju. Adolf Vaigla korraldas aiandusringi töö raames ürituse, kus ta õpetas meid ajakirjandusele kaastööd tegema. Esimene artikkel, mis me koolivennaga kahepeale üritasime kirjutada, oli aianduskooli kaugõppeosakonna lõpuaktusest. Tookord sai diplomi ka Põltsamaa roosiaia rajaja Rein Joost. Artikli pealkiri oli „Esimene lend kaugõppijaid“. Hiljem selgus, et see oli teine lend. Esimene lend ei lõpetanudki Rāpinas. Algul oli kaugõppe osakond Sakus, kus sai õppida kõiki põllumajanduse erialasid. Teine lend õppis viimase kooliaasta Rāpinas, kuna siin oli vajalik õppebaas. Nappus, Tiidu ja minu esimene kaastöö ajalehele „Koit“ ilmus aastal 1963. Teine eeskuju oli puuviljanduse õpetaja Otto Tigane, kes oli paar raamatut kirjutanud. Kui olin juba mõnda aega puuviljandust õpetanud, leidsin et 15 aastat pärast tema õpiku ilmumist võiks ilmuda uus.

Luuletused sündisid tõenäoliselt enne kui puuviljanduse õpikud?

Luuletusi hakkasin kirjutama enne Rāpina kooli tulekut. Esimene luuletus trükkis ilmus 2009. aasta juubeliraamatus „Rāpina Aianduskool 85“. Raamatu koostaja Madis Jürgen soovis, et luuletus „Ballad pisikesest seast“ läheks sisse, sest tal oli sobiv pilt olemas.

Kas väidan õigesti, et just viinamarjad on erilise koha Sinu südames leidnud? Lugesin Sinu luuleraamatust „Kevadest sügiseni“ lühijutu „Majake viinapuuväätides“. Väga südantsoojendav ja kaunis lugu viinapuudest ja inimestest. Mis ajendas seda lugu kirjutama?

Olin kunagi ammu lugenud ühe Eesti kirjaniku õpetlikku novelli viinapuude sügisloikusest. Püüdsin seda taas leida, mis pole seni õnnestunud. Proovisin siis samal teemal ise midagi kirjutada. Raamatusse sattus see lugu tänu kirjandusõpetajast vennanaisele, kellele näitasin oma luuleraamatu käsikirja. Selle osadele – „Elukevadel“ ja „Elusügisel“ soovitas ta lisada „Elusuvel“. Sellesse luulevabasse perioodi tundus „Majake viinapuuväätides“ sobivat.

Sind teatakse kui ühte tuntumat viinamarjade kasvatamise propageerijat Eestis? Kas üks mõjutajatest võib olla see, et elasid 30 aastat aednikumajas, mille seinal kasvavad viinapuud alates aastast 1937? Kas vanadest viinapuudest on veel midagi alles?

Mõjutas kindlasti. Ja vanadest viinapuudest on alles 'Madeleine Angevine' aednikumaja seinal. Rohkem mõjutas see, et pidin tööle hakkama puuviljanduse õpetajana. Aianduskoolil oli väike viinamarjaistandik, mida ma pidin hooldama. Sellest istandikust on kirjutanud Heigo Miidla esimeses eestikeelses viinamarjaraamatus. Meie esimest viinamarjaistandikku meenutavad nüüd selle naabruses kasvavad viinapuud kooliesisel haljasalal.

Sinu kääritatud viinamarjaveinid on sõprade-kolleegide seas tuntud. Räägi palun veiniteost.

Tea ja Jaanus Lajal Tartu kauplusest *Veinimaailm* peavad kvaliteetset Eesti viinamarjaveini võimalikuks. Arvan, et me ei peaks püüdma järgi teha Vahemeremaade veine, vaid kujundama siinsetest sortidest Läänemeremaade viinamarjaveinid. Rápina loomemaja pruulikojas on *Olav Pihlapuu* teinud *Tiina Kuuleri* nõuannete järgi kolm aastat kohalikest marjadest viinamarjaveine. Rápina valla suurim viinamarjaistandik, kus ka veini pruulitakse, on umbes hektari suurune.

Mulle tundub, et meie kohalikud viinamarjaveinid on küllaltki hapud.

Eesti viinamarjades on palju happeid ja vähe suhkrut, sest suvesoojust jääb siin väheseks. Ilma suhkrut lisamata ei tulegi korralikku veini. Veini magusus sõltub sellest, kui palju paneme suhkrut maitsestamiseks pärast käärimise lõppu.

Kas Eestist võib kunagi saada viinamarjaveinide eksportija?

Seda pole vaja eesmärgiks seada. Piisab, kui turistid saaksid kauplustest osta kohalikku viinamarjaveini. Tallinnas Solarise keskuse lähedal asuvas kaupluses „*Talu ja Deli*“ müüakse *Jaak Eensalu* poolt Otepää lähedal toodetud veini *Rondo*. Valik võiks olla suurem ja ostuvõimalusi teisteski kauplustes.

Kuidas on tänane seis viinamarjakasvatusega Rápina Aianduskoolis?

Eesti avamaa viinamarjakasvatuse häll oli Viljandi, kus *Arved Kelchi* levitas oma aiaäris viinapuuistikuid. Sealt saadi meiegi kooli esimesed viinapuud. Rápina Aianduskool oli Eesti viinamarjakasvatuse keskuseks 20. sajandi teisel poolel ja pärast sajandivahetust. Nüüd on selleks kujunenud maaülikool. Me oleme olnud üks lüli kohaliku viinamarjakasvatuse ajaloos. Rápina on soodne koht viinamarjade kasvatamiseks avamaal. Kooli õppeaada on alustatud uue viinapuurea rajamist. *Sirje Tooding* ja *Liisi Kont* osalesid talvel maaülikoolis toimunud konverentsil, kus loodi Eesti viinamarjakasvatajate ja veinivalmistajate liit. Sordi- ja liigikollektsioone hooldatakse hästi, soovijad saavad õppida viinamarjakasvatust. Nii et asi jätkub.

Kas Eestis on endiselt mõttekas kasvatada õunu? Lihtsam oleks ju piirduda nõ Poola õuntega?

Viljandi- ja Tartumaad on õunakasvatusele ikka sobivaks peetud. Nüüd on neile lisandunud Põlvamaa. *Halika* taluõunad Rápinaist suudavad Poola omadega hästi konkureerida. Ei või oma tootmisest loobuda põhjendusega, et kauba sissevedu on lihtsam. Kohalike aedviljade, samuti seemnete ja istikute tootmist on hakatud nägema strateegiliselt olulisena.

Jaan koos Halika talu peremehe Kalmer Kasvandiga

Kas ilma kemikaalide – väetisteta on võimalik korralikku saaki saada?

Kui hakkasime siin viinamarju kasvatama, siis polnud neil kahjustajaid. Praegu kimbutavad taimi ebajahukaste ja jahukaste, mis avalduvad sorditi erinevalt. Peaksime kasvatama sorte, mis on haigus-

tele vastupidavamad. Nii ka õunakasvatases, kus tuleks kasvatada kärntõvele vastupidavaid sorte. Mahetootja säästab kulutusi kemikaalidele, aga enamasti saab ka väiksema saagi. Kui inimene hakkab aiandusega tegelema, siis kõigepealt tuleb külvata ja istutada. Setu külviseadus ütleb: „*Tuu, kiä külv, sai õks saaki ka, a kiä külvä es, tuu jäi küll pers ilma.*“ Edasi tuleb umbrohutõrje ja orgaaniliste väetistega väetamine, millega saab iga maainimene hakkama. Aga kui läheb juba mineraalväetistega väetamiseks ja taimekaitseks, siis peab olema õppinud aednik. Üks staažikas aednik näitas kord kevadel mulle õunapuulehti: „Näed, lehed on krimpsus, ma pritsisin igaks juhuks, panin ikka haigusetõrjevahendit ja kahjuritõrjevahendit, ei saanud aru, mis siin on.“ Tegelikult oli tegemist öökülmakahjustusega, kus mingit mürki pole vaja. Kui juba õppinud aednik oli kemikaalide kasutamise hädas, siis seda enam algajad.

Kas puuvilja- ja marjakultuuride aretamise juures kasutatakse ka geenimutatsiooni?

Sordiaretuse algteadmised peaksid aednike õppekavasse kuuluma, kuna sellega võib ta oma töös kokku puutuda. Kui märkate puul oksa, mis erineb sama puu teistest okstest, siis ongi tegemist geenimutatsiooniga. Seda oksa vegetatiivselt paljundades võime panna aluse uue sordi tekkele. Minu maja juures on nulg, millel on nõialuud küljes. Õpetaja *Urmas Roht* proovib sealt nüüd pistikust paljundada, kas läheb kasvama või mitte. Lihtsaim aretustöö taandub selliste väärtuslike mutatsioonide otsimisele. GMO (geenmuudetud organismid) on juba aretustöö kõrgem aste, millega tegelevad teadlased.

Sordiaretus? Ma tean, et Sinu poolt on aretatud viinamarjasordid 'Jaki Vapper' ja 'Jaki Ilo', taliõunasort 'Lea' ja kuldõstrasordid 'Radolf', 'Rami' ning 'Raadu'.

Neli viimast on ametlikult meie koolis aretatud sortidena registreeritud. Aga need esimesed pole sordina vormistatud – sünnitunnistus puudub.

Kas Sa praegu veel tegeled sordiaretusega?

Jaa! Ma proovin ikka leida seemnest kasvanud viinapuude seast senistest paremaid. Neid, kellel marjad vara valmisksid ja taim talvele ning haigustele vastu peaks. Üks nendest aretistest ongi külma-kindel ja hea kasvujõuga. Selline, kes päikeselisele metsalagendikule istutatuna võiks ehk aedniku abitagi oma eluga hakkama saada.

Kuulsin, et oled tundi andnud ka Skype'i teel? Mis asjaoludel ja kuidas toimis?

See oli tore! Esimene oli Narva täiskasvanute õppijate rühmaga 21. veebruaril 2007. Nemad käisid siin sessioonide kaupa nagu kaugõppijad pere kõrvalt õppimas. Mõnikord pidid õpetajad käima Narvas tunde andmas. Leppisin seal arvutiõpetajaga kokku edasise suhtes. Tema abistas õppijaid Narvas, mina õpetajana olin Rápinas. Viimased korrad oli viis aastat hiljem, kui me töötasime ühiselamus avariipinnal. Mul oli jalg haige ja arst ei lubanud tundi tulla. Käisin küll mõned korrad kepiga, aga kui asi ikka hull oli, siis andsin mõned tunnid ka kodust arvuti abil. Praegu on võimalused muidugi palju suuremad.

Kui jätame kõrvale IT võidukäigu, teaduse ja tehnika tormilise arengu, siis mis ja kas on väga palju sisulist erinevust näiteks 70-datel aastatel ja praegu õpetatava materjali vahel?

Erinevus on õppekavades. Tookord olid eraldi tehnikumid ja kutsekoolid. Tehnikumist tulid spetsialistid, kutsekoolidest oskustöölised. Varem pöörati rohkem tähelepanu teooriale, nüüd praktilisele tööle. See on hea, kui hoiduda kaldumisest teise äärmusesse. Kes õpetab praegu taimekaitse ja maaviljeluse üldisi põhimõtteid? Iga aianduse õpetaja õpetab neid nii palju, kui tema jaoks hädasti vaja. Ehk peaks õpetajate seas olema ka nende ainete spetsialistid, kellelt kolleegidki vajadusel nõu saaksid. Küsisin varem taimekaitset õpetanud *Tairi Alberti* käest, kas ta teab mõisahoonde ees olevate nulgude mahavõtmisest ja neil olevast kahjurist. *Tairit* ei olnud asjasse pühendatud, kõõgilviljanduse õpetajat ei peetud enam taimekaitse asjatundjaks.

Räpina mõisa pargis on kevadel maha võetud suuri puid. Kuidas kommenteerid?

Mulle ei meeldi, et mitmeid inimesi, keda oleks pidanud otsuste tegemisse kaasama, ei kaasatud. Mõtlen pargiaednikku ja osa dendroloogia õpetajaid. Ka vilistlasi, kelle jaoks mõisa ees kasvanud nulgudel oli sümboolne väärtus. Kas mitte ei jäänud väikseks ka meie õpetajate nõuandev osa bussijaama juures oleva haljasala ümberkujundamisel? Aianduskool peaks erialaliselt sekkuma ka omavalitsuse ja riigi piires toimuvasse.

Kes otsustas, mida võtta?

Ma ei tea ja ei pea õigeaks süüdlaste otsimist. Vaja on vigadest õppida. Mine, ja ära tee enam pattu. Jõeäärsete puude mahavõtmisega olen nõus. Nüüd avaneb paberivabriku kollase raami juurest vaade mõisahoonetele. Aga nulgude osas tahtnuks, et igast puude rühmast oleks paar tervemat alles jäänud. Siis oleks säilinud esialgne vaade mõisahoonest.

Missugune puu või põõsas on aianduskooli lähiümbruses Sinu jaoks eriline?

Minu huviobjektiks on olnud söödavate viljadega puud - põõsad. Üks südamelähedasem on kirss-kontpuu. Tema on üks nendest, keda ma jõulu ajal toas ajatan. Esmakordselt kohtusin temaga Sakamaal turismireisil olles. Varem tundsin teda vaid raamatu järgi. Käisime väikese seltskonnaga ringi, teised küsivad: „Mis taim see on?“ Ja ma tundsin ta ära. Viljad olid küljes, võtsin ise ja pakkusin teistele. Tookord teati, et kirss-kontpuu on külmaõrn ja ta ei viljugi põhjapool kui Riia. Aga praegu on ta siin hästi vilju täis. Kasutan nii kompotina kui soolatuna. Meie kollektsioonias viiljub ka. Meeldib ka aktiniidia ja sidrunväändik. Olen pakkunud sidrunväändikku sööklasse, et nad kasutaks seda magustoitude juures. Natuke hapud ja mõrkjad viljad, aga ilusad punased, kuskil vahukoore peal oleksid toredad. Küll oleks hea, kui meie söökla kasutaks selliseid vähelevinud marju ja köögivilju rohkem. Viimane meeldiv kogemus sööklas oli, kui ma sain spinatisuppi. Koolipölvest on jäänud mul tore mälestus spinatipudrust, mis oli hästi maitsev. Ma pole enam kunagi nii head saanud. Aga kui kuskil spinatitoit on, siis ma ikka võtan.

Paljudest mulle olulistest taimedest olen kirjutanud raamatus „Räpina inimesi ja taimi“.

Mida ütled praegu õppivatele noortele? Mille poolest erinevad õpilased nüüd ja näiteks 30-40 aastat tagasi?

Tunnen õnnetuid inimesi, kes pole nooruses tööga sõbraks saanud ja nüüd kardavad seda. Töökas inimene saab ka rasketel aegadel eluga hakkama. Rikas pole see, kes palju teenib, vaid kes arukalt kulutab. Olen märganud, et kui noor inimene julgeb suhelda täiskasvanuga ja ei häbene suhelda raugaga, siis pole temast midagi halba karta. Õppige suhtlema igasuguste inimestega. Tänapäeva õpilased on palju julgemad kui meie omal ajal. Nad proovivad kõike järgi oma nahal, mis on muidugi päris tore. Kuna oleme inimesed, siis miski inimlik ei tohiks olla meile võõras. Ometi ei tule äärmus-tesse kalduda, midagi peaks jätma ka proovimata. Enne tegu on vaja mõelda.

Miks Sa soovitsid õppima tulla just Räpina Aianduskooli?

Kui üks tütarlaps ei oska endale valida kooli, kuhu minna, siis midagi halba ei ole, kui ta tuleb aiandust õppima. Ta ei peagi tulevikus töötama aianduses, aga oma koduaia jaoks võib tal siin õpitut vaja minna. Meil on mitmekesine ja hästi sobituv erialade valik. Kahjuks puudub ikka veel aedviljade töötlemise eriala. Aianduse eriala reklaamis saaks rõhutada iluaiaanduse olulisust. Aedviljad (puu- ja köögiviljad) hõlmavad vaid poole õppeajast, ülejäänud aiandusest on lilled ja ilutaimede istikute tootmine.

Kas Sinul on Facebooki konto olemas?

Esimene kaugtund

On, aga ma ei kasuta.

Kui sageli kasutad arvutit suhtlusvahendina?

Viimasel ajal harvemini ja püüan üha vähem kasutada. Iga päev e-postkasti ei ava.

Mis on Sinu praegune öökapiraamat?

„Piibel“ on mu öökapiraamat juba aastaid. Sageli on seal veel autorid, kelle sünnipäev läheduses. Viimati J.Kaplinski, H.Mänd, L.Meri. Soovitan J.Kaplinski võrukeelset raamatut „Mõtsa ja tagasi“. Lisaks on seal veel teist korda „Lingvistiline mets“, mis esimesel korral jäi pooleli.

Milliseid saateid eelistad vaadata telerist?

Seriaalidest „Õnne 13“ ja „Pilvede all“.

Mis on Sinu hobid? Laulmine? Pillimäng?

Tore võimalus on ujumine Värskas, kus ma käin teispäeviti. Meel- sasti sõidan jalgrattaga ja talvel suusatan. Laulan jumalateenistuse ajal kirikus koraale, sest meeskoori Räpinas enam pole. Kunagi olen mänginud mandoliini, aianduskoolis puhkpilli ning natuke suupilli.

Oled veel nõ väga heas toonuses. Miks otsustasid loobuda aktiiv- sest õpetajatööst?

Uue aianduse õppekava kasutuselevõtt langes kokku minu ärami- neku plaaniga. Mulle oli eeskujuks õpetaja Adolf Vaigla - nagu 60 sai, nii ta pensionile läks. Nii ka mina, nüüd küll alles pärast 63. sünnipäeva. Järgnes üleminekuaeg, andsin ainult kaugõppele tun- de töövõtu korras. Kui elad elu jooksul erineval moel, siis elu tun- dub olevat pikem.

Kas vaba aega pensionärina on piisavalt?

On niisugune seaduspärasus – mida vanemaks inimene saab, seda raskem on tal ajaga sammu pidada. Aeg jookseb eest ära. Tuleb loobuda ajaga võistlemast, siis jääb vaba aega parasjagu. Pensionä- rina võib natuke laiselda ka.

Kas Sul on vahel ka igav?

Ei ole. Kuigi ma tean, mis on igavus. Väga selgelt on mul meeles lapsepõlv. Meil oli kodus kombeks, et pühapäeva peeti töövaba päevana. Ja siis pühapäeva õhtupoolikul oli küll igav.

Sul on tütar. Kas tema sammub isa jälgedes, mõtlen huvi taime- maailma vastu?

Tütrest on mul suur rõõm. Tema huvidest pole taimed just esiko- hal, ent olulised siiski. Õppis aiandust Jänedal, hoolitseb Põltsamaa linna heakorra eest. Leidis sealt viljuva mooruspuu, millest on pilt ka minu raamatus. Emalt on päritud joonistamisoskus ja isalt luule- huvi.

Mida ütled kolleegidele täna?

Kooli ajalehest näen, milline elu siin pulbitseb. Ja ajaleht talletab selle kroonikana. Taimeprojektidest loodan tulevikku suunatud mõju. Projektiga seotud on võtnud endale suure koorma, aga see on tänuväärne töö. Kerge on koolitööst taanduda, kui siin kõik hästi edeneb. Vana kolleegi liigne juuresolek võib pärsida noorte tegevust. Paar soovitus raamatust - „Viis levinumat surmaeelset kahetsust“ (soovitan seda raamatut keskealistele, siis annab ehk midagi päästa): vaja on vähem tööd teha ja rohkem sõprade jaoks aega leida. Mõned pensionärid hoiavad koolimaja tulekust, et mitte teid töös segada. Kas kõik see mida teete, on ikka vajalik?

Räpina Aianduskooli 90. aastapäevaks (2014) koostasid mõtetekogumiku „Räpina inimesi ja taimi“. Väga huvitav raamat, mis kajastab kooli ajalugu kui ka elu Räpinas. Soovitan kõigile, keda kooli ajalugu huvitab lugeda nimetatud raamatust peatükki 1.2. Aianduskoolis viiekümne aasta eest. Kas on ka kooli 100. aastapäevaks midagi planeeritud? Mõttes pole olnud.

Mida ma oleks võinud veel Sinult küsida?

Ma ei esita endale küsimust, aga ma räägin oma õpetajatest. Neid on väheks jäänud. Räpinas on Ülo Zirnask, Malle Terepson-Madisson ja Valve Tambets. Malle oli mu klassisuhataja, Ülo õpetas mehhaniseerimist ja

Valve sordiaretust. Hiljuti kohtasin Põltsamaal oma eesti keele õpetajat, Räpinast pärit Liia Lappardit. Juttu jagus meil kaheks tunniks.

Missuguse oma luuletusega või luulereaga soovid meie vestluse nõ kokku tõmmata? „Väiksem jalajälg“.

Aitäh väga huvitava ja sisuka vestluse eest. Kindlasti loeme ja kuuleme Sinu tegemistest veel tulevikus. Kooli ajaleht ootab edaspidigi koostööd. Kõike head ja tegusaid aastaid!

Külli Nõmmistu, raamatukoguhoidja

Fotod: erakogu

Väiksem jalajälg

*Oh kui palju on maailmas
ülearuseid asju!*

Kui suudad, hoidu luuletamast, on liiga palju luulet niigi. Ja ilma sinu värssideta saab ilma vähem asju liigseid. Kuid kui ei saa end kammitseda, read paberile pane siiski.

Kui suudad, ära avalda, las loodu jääb su enda kanda. Miks oma hinge avada ja märklauaks vabal tahtel anda. Kui avaldad, ei juhtu halba, ei enamasti tähel' panda.

Kaup laadaletil ostjat ootab. Kui tehtud selleks, et saaks müüa, siis hingetu on loodud toodang, saad müüda eest vaid rohkem süüa. Ei pea just kõigest tulu lootma, tööõõmu ei saa üle lüüa.

Kui suudad, hoidu õpetamast. Kes tarkust hindab, õpib ise ja valib endal õpetaja. Ei tee sind õpetajaks see, kui töötad koolis eluaja. Suur õnn on igauhele, kes leiab endal õpetaja. Teed rõõmu õpetajale kui sina tema teadmist vajad.

08.12.2015

Kolleegid Jaanist:

Anu Käär: Minule on jäänud Jaan Kivistiku tunnist õpilasena meelde üks peamine lause ja see kõlab nii: „Täpsus eelkõige“. Praeguses veidi segases ajastus, kus kõik jooksevad pead laiali ringi ning tihti esineb just ebatäpsusi, mõõdarääkimisi on need sõnad tuletorniks ja majakaks juhtimaks meid õigesse kohta.

Liisi Kont: Ma mäletan pettumust, kui aianduskooli õppima tulles selgus, et Jaan Kivistik ei hakkagi meile puuviljandust andma. Ma mäletan imetlust, mida tundsin, kui ta esimest korda mulle aianduskooli koridoris vastu tuli. Ja ma tunnen aukartust iga kord, kui ta 211 vaheruumi uksest sisse astub.

Sirje Tooding: Jaan Kivistik on väga tark ja täielik oma ala fanaatik. Kõikidele küsimustele oskab vastata, mõnikord küsib ise, kuid vastust ära ei ütle. Sõbralik, lahke ja viisakas ja ma ei ole kordagi näinud Jaani vihasena või halvast tujus. Üks uskumatult tore inimene ja naljast saab väga hästi aru.

Arvi Lepisk: Puuviljanduse aine õpetamist alustas meile õpetaja Otto Tigane ja lõpetas Jaan Kivistik, kes oli ka riigieksami komisjonis. Esimesena meenub Jaani väheke punakat tooni habe seitsmekümnendate teisel poolel.

Valdur Truija: Esimest kokkupuudet ei mäleta, aga ilmselt oli tegemist millegagi arvutialaselt. Disainisime veinisilte või kujundasime mõnda muud pilti või joonist, mis on ka raamatutesse jõudnud. Loomulikult olen temalt saanud väga palju aiandusala nõu: õppinud õunapuude lõikamist, pookimist, viinapuude kasvatamishooldamist. Ja kui Jaanil aias külas käia, saab tavaliselt ikka midagi kaasa — kas siis aeda istutamiseks või abikaasale midagi õitsvat vaasi panemiseks. ☺

Tairi Albert : Mind üllatab alati Jaan Kivistiku ülim võime jääda igas olukorras rahulikuks, olles seejuures ka hea analüüsivõimega ja positiivse suhtumisega kolleeg.

Katrin Uurman: Jaan Kivistik oli juba minu õpingute ajal aiandus-

koolis uuendusmeelne õpetaja. Temal oli oma tööruumis arvuti. Kui kontrollitööde küsimused tavaliselt dikteeriti või olid paberile õpetaja poolt käsikirjas kirjutatud, siis Jaan Kivistikul olid need alati arvutis vormistatud ja paberile trükitud. Täna on Jaan Kivistikul oma koduleht, mis sisaldab hulgaliselt õppematerjale, töölehti ja ülesandeid. Koduleht on kõigile huvilistele vabalt kättesaadav. Samuti ei pelga õp Jaan Kivistik Skype'i ega blogimist. Läbi Skype'i viis Jaan läbi e-õppe tunni juba mitu aastat tagasi. Wordpressi tulek aianduskooli innustas Jaanigi blogi oma töös kasutama. Kindlasti on õpetaja Jaan Kivistik üks Eesti parimaid puuviljanduse ja pomoloogia õpetajaid. Tema õppetunnid on alati metoodiliselt hästi läbimõeldud, panevad õpilast kuulama, samuti omi teadmisi ja oskusi analüüsima. Suurepäraselt läbimõeldud ja organiseeritud õppekursioonid on alati olnud oodatud sündmused aianduskoolis. Jaan Kivistik on ka väga hea kolleeg, kes alati tunneb huvi ja leiab aega nooremaid kolleege ära kuulata ning nõugi anda. Samas ei karda ta ise kolleegidelt nõu ega arvamust küsida. Õpetaja Jaan on õiglane, aus ja otsekohene, alati viitab probleemidele ja pakub lahendusi, samuti pole ta kunagi kiitusega kitsi. Oma arvamust ta kunagi peale ei suru, sest dogmasid pole olemas. Soovin oma õpetajale ja heale kolleegile palju tervist ja jaksu kõigiks ettevõtmisteks.

Toivo Niiberg: Jaani näol on tegemist tõelise aianduse ja looduse inimesega, kellel töö ning hobi on kokku langenud — see on omaette õnn. Lisaks on ta lõpetanud TRÜ psühholoogina, mis omakorda on tema silmaringi ja oskust inimestega lävida igati toetanud. Ma ei ole selle pea kolmekümne aasta jooksul kuulnud, et Jaan oleks kellegi kohta halvasti öelnud. Samas on ta varmas aita- ma ja nõu andma ning vigadele tähelepanu juhtima, ning seda nelja silma all. Eestis on väga raske kellegagi koos mõnda raamatut välja anda, sest üks on omast arust suurem isiksus kui teine. Minul õnnestus omal ajal koos Jaaniga välja anda raamat „Viinamari aias ja köögis“ - (Maalehe Kirjastus, 2002). Pealegi on meil veel üks tore ühine hobi — luuletuste kirjutamine.

Matogard OÜ juhataja Mart Ruumet, hingelt aednik

7. aprillil toimunud aednike päeva raames pidas loengu kompostidest meie kooli vilistlane Mart Ruumet, kes Pärnu maal Tori vallas toodab hobusesõnnikut komposti ning taimemuldasid. Räpina Aianduskooli kasvuhooneski kasutatakse neid tihedalt. Oma ettevõttega alustas ta 1994 aastal.

Üks mälestus seoses Räpina Aianduskooliga.

Üks ainult? (küsis imestunult) Kõige parem mälestus on õpetajad... ja sõbrad.

Oskad kedagi konkreetset välja tuua?

Kedagi konkreetset... kolm õpetajat: Jaan Kivistik, Toivo Niiberg ja Malle Rätsep.

Millisel koolitusel Sa viimati käisid?

Viimane koolitus oli mahekasvatuse koolitus ehk kuidas kasutada erinevaid tehnoloogiasid maheköögiviljakasvatustes. Läbi viijad olid välismaalased, aga see toimus Eestis. Teine koolitus oli elus muldest ehk kuidas kasutada biosütt mullasegudes. See oli rahvusvaheline konverents, kuhu mind esinema kutsuti ja see oli äärmiselt põnev! On uuritud inkade aegseid muldi, mis 10000 aastat tagasi oli väga viljakad ja on tänaseni. Kuidas see nii saab olla? Põllumaa saamiseks nad põletasid vihmametsi ja kogu iva on puusöes, kus elavad mikroorganismid ja bakterid, kes ei kao sealt ära ja neid tekib kogu aeg juurde. Nüüd uuritaksegi, et kuidas seda ka tänapäeval ära kasutada.

Milline oli viimane raamat, mille Sa läbi lugesid?

„Minu Kilimanjaro“, see oli nädal aega tagasi.

Kui raske on alustada oma ettevõttega? Mis on eduka ettevõtte alus?

See on kahe otsaga asi. 30 aastat tagasi ei olnud e-maile, mobiiltelefon ega internetipanka. Iga paberi pärast pidid jooksma kuskile ametiasutusse või panku ülekannet tegema. Täna on tänu internetile pabereid täita oluliselt lihtsam. 1990-ndate aastate alguses oli ideid lihtsam käivitada, sest konkurents oli väiksem. Eelkõige tuli konkureerida siseturuga ehk Eestiga, täna on meil konkurendid kogu maailmas. Selles mõttes on noorel inimesel raskem, aga samas on ka võimalused suuremad. Edu tagab kindlasti ettevõtlikkus ja edu tagab järjepidevus ning see, kuidas sa suudad lahendada negatiivseid probleeme ehk kuidas sa suudad tagasilööke taluda.

Kui palju on ettevõtmises vaja õnne kui palju sõltub tööst?

Õnne on kindlasti vaja! Aga noh, see on filosoofiline teema, et mis on siis õnn? (Naerab) Mina olen jätkuvalt seda meelt, et õnn ei ole eesmärk, vaid sa pead tundma rahulolu sellest, mida sa teed. Jaan Kivistik ja Meedi Kivistik õpetasid meile aedniku kutse-eetika ühte põhimõtet, et eesmärk ei ole mingi asi valmis toota, vaid et sa ise selles tootmises ja selles tööprotsessis õnnelik oleksid. Kui sa küsid, et kas õnn on oluline, siis õnn on väga oluline! Aga õnn seisneb selles, et sa tunned rõõmu sellest, mida sa teed.

Mitu korda Sa oled tahtnud alla anda? Mis Sind on päästnud?

Mitte ühtegi korda! Mitte ühtegi korda pole sellist mõtet olnud. Vastupidi, ma tunnen, et see on mõtlemises kinni, ikka tuleb ette tagasilööke. See ongi just võimalus, et ma pean sellest välja tulema ja see ongi antud minu arenguks.

Milline on Eesti aianduse tulevik?

Lilleline. Kui aianduse tulevikust Eestis rääkida, siis köögiviljandus taandub kahele suunale. Ühed on intensiivsed ettevõtted, keda võiks olla kuni 10, kes tegelevad sellega, et rahvas ära toita. Meil ei ole vaja, et igas Eesti nurgas oleks kapsa- või porgandikasvataja,

Mart Ruumet artikli autoriga

sest vaevalt me hakkame kunagi konkureerima Poolaga Saksamaale kapsa eksportimises, pigem me impordime sealt poolt siia. Puuviljandusega on sama teema, et Eesti peaks tootma nii palju puuvilja, maasikat, et ta ise tarbiks selle ära, et me teaksime, mis see kodumaine puuvili on. Otsin eile Riiaist õuna, millel oli veidike pruune plekke, aga ma söön hea meelega Eestis või Lätis plekiga õunu, kui et ostan väga ära klantsitud õuna, mis on õunakujuga, aga ei ole õun.

Siis on väga palju maad niisootjatele ehk mahetootjatele. Nad ei pea olema täiesti ökoloogiliselt puhtad, aga nad peaksid rakendama loodushoidlikku põllumajandust. See on valdkond, kus Eestil on väga suur potentsiaal, Eestil on ka hea kogemus juba aastaid. Hispaania, Türgi ja Hiina on praegu suurtes raskustes, sest nad ei saa enam toota nii nagu nad siiani on tootnud, sest nende mullad on ülekemiseeritud ehk üleväetatud. Nad otsivad lahendusi, kuidas muld uuesti „ellu ärata“.

Eesti mullad on veel elavad. Me peaksime hoiduma nende tapmisest. Kui me räägime iluaiandusest, siis aastast-aastasse areneb edasi ilumeel ja aianduskooli õpilasel on suur perspektiiv erialast tööd leida. Minu kooli lõpetamisel oli haljastus see, et niidame muru ja hoiame maalapi korras, aga täna kaldub haljastus kunsti-valdkonda.

Minu üks esimesi kokkupuuteid praktilise aiatööga oli ülikooli ajal Matogardis praktilal olles. See oli minu jaoks väga õpetlik ja meelde jääv kogemus. Kui suur vastutus on ühe praktikandi võtmine? Kas Sa näed selles võimalust arendada ühte noort inimest või on see pigem tüütu bürokraatia ja mõnikord ka lisaks õpilaste jahe huvi asja vastu?

Minu jaoks ei ole see tüütu bürokraatia, aga ma ütlen kõigile, kes meile praktikale tulevad, et kui sa tahad, siis me õpetame sind, aga vägisi ei hakka ma kedagi kaasa vedama. Kui noor inimene tahab õppida, siis ma õpetan talle seda, mida ma oskan, nii palju kui ma oskan, aga kui inimene ei ole seda enda jaoks läbi mõelnud, miks ta seal praktilal on ehk ta tahab lihtsalt linnukest kirja saada, siis ma oma aega sinna ei panusta, sest aega on meil vähe.

Mida sooviksid tänastele aianduskooli lõpetajatele?

Räpina kooli õpilastel on väga-väga hea õppebaas. Teades oma ajalugu ja teisi koole, siis nii head õppebaasi ei ole mitte kuskil Eestis ja ka väga vähestes koolides siin lähinaabruses. Siin on üsna palju väga häid õpetajaid. Ma tahaks seda, et õpilased saaksid aru sellest väärtusest, mis siin on ja ei võtaks seda pealiskaudselt, vaid läheksid süvitsi. Eestile on tarka aednikku vaja, kes ei ole lihtsalt oskustööline, vaid suudab ka ise midagi välja mõelda.

Sa ütlesid oma ettekande alguses, et oled hingelt aednik. Mida see Sinu jaoks tähendab?

Minu jaoks aednikuks olemine tähendab eelkõige taimede ja nende soovide esmatahtsaks seadmist. Üsna sageli seatakse aiandusega tegelemisel peamiseks eesmärgiks rahalise kasu saamine, sageli selle juures taimede üsna armetult eksploateerides. Minu arvates pole see õigustatud. Taimed on paljuski targemad kui inimene. Aednikuna ei tule suhtuda taimi kui tootmisvahendisse vaid kui võrdväärse partnerisse. Olen öelnud, et visiitkaardil hoian nimekirja „aednik“ seni kui suudan taimega „juttu ajada“. Kusjuures, neil on meile palju rääkida ja kui oskame taimi soovide kuulata, on aednikuna meie elu lihtsam ja ka kasumlikum.

Liisi Kont, kutseõpetaja

Foto: S. Tooding

Haridustehnoloogi minutid

Vahest aitab ekraanisalvestus hädast välja...

Ekraanisalvestus on video, mille abil näidata või õpetatakse, kuidas näiteks huvipakkuvat arvutiprogrammi või appi kasutada. Kindlasti on meist igauks mõnda ekraanivideot YouTube'ist vaadanud, ja ikka selleks, et midagi seoses arvuti või mõne programmi tehtud saaks. Mille abil aga ekraanisalvestist teha? Üheks nutiseadme ekraanisalvestise tegemise rakenduseks on AZ Screen Recorder. Ekraanivideosid saab salvestada oma seadmesse või üles laadida Dropboxi, YouTube'i Google Drive'i vm. App on tasuta oma seadmesse installeeritav, kuid töötab ainult Android operatsioonisüsteemil.

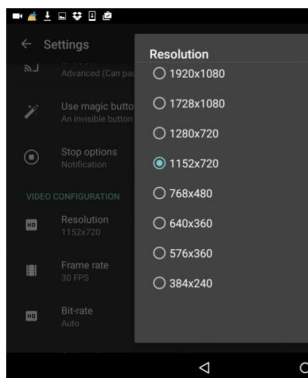

Joonis 2. Menüü

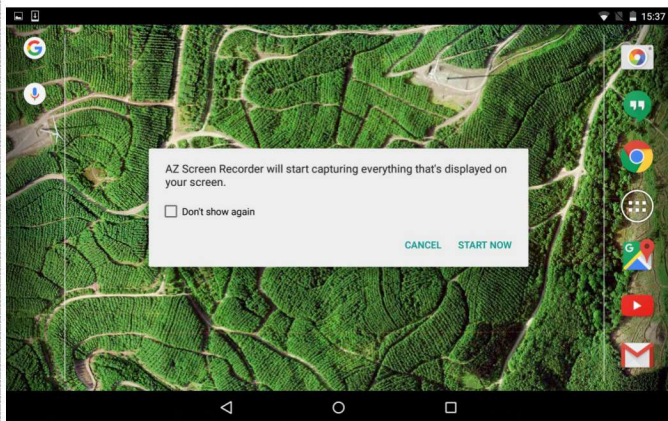
ta ja jagada ning rakendusest väljuda.

Sätete alt saab muuta resolutsiooni ja mahtu, määrata audio salvestamist, salvestamise lõpetamist jm (joonis 3).

Salvestamist alustades antakse dialoogiaknas teada, et AZ Screen Recorder salvestab kõike, mis ekraanil kuvatakse (joonis 4). Samuti jäädvustatakse kõik ekraanipuudused. Need tähistatakse ekraanisalvestises läbipaistva valge ringiga. Salvestamise peatamiseks või lõpetamiseks tuleb kasutada oma mobiiliseadme ekraani ülaserba peidetud teadeteriba (notification bar) (joonis 5).

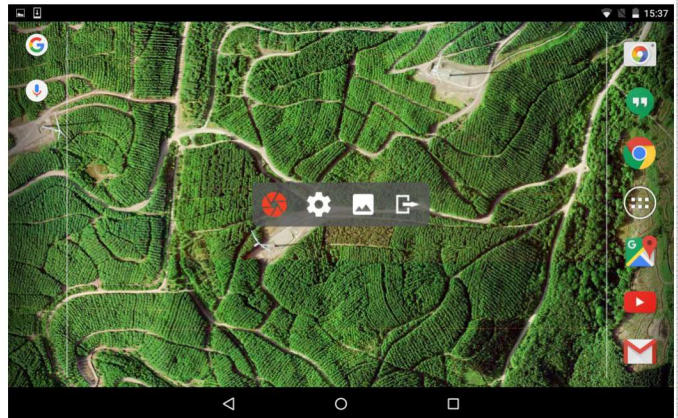

Joonis 3. Sätet.

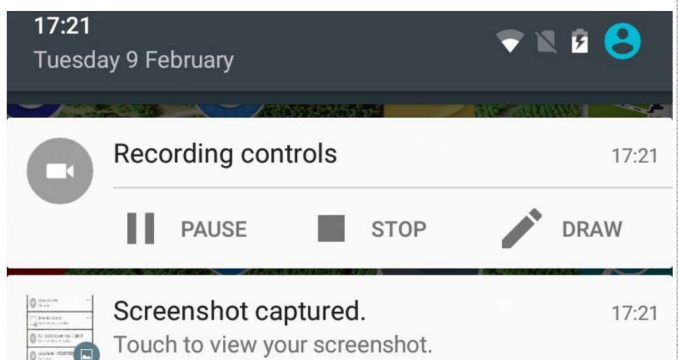

Joonis 4. Salvestamise alustamine.

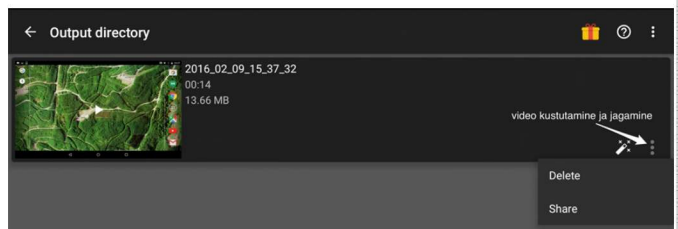
Kõik videod salvestatakse automaatselt seadmesse mp4 failina. Neid on võimalik vaadata, kustutada ja jagada (joonis 6). Salvestiste kogu avaneb rakenduse menüü ribal vastavat nuppu klikkides (joonis 2). Klikkides videol, saab filmitut üle vaadata. Kolme täpi alt avaneb video kustutamise ja jagamise võimalus (joonis 6). AZ Screen Recorderi tasuta versioon võimaldab salvestatut lõigata, GIF formaati konvertida ja audiot asendada.

Joonis 1. Rakenduse menüü ekraanil.

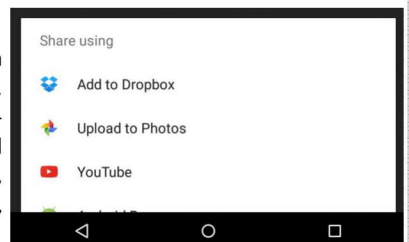

Joonis 5. Salvestamise peatamine ja lõpetamine.

Joonis 6. Salvestatud ekraanivideod, vaatamine, kustutamine ja jagamine.

Salvestisi saab jagada ja üles laadida mitmel viisil. Pakutavad variandid sõltuvad seadmest, kuid võimalikeks on Dropbox, YouTube, Google Drive, Gmail, Google+ (joonis 7).

Joonis 7. Salvestise jagamine.

Pane tähele!

AZ Screen Recorder'i kasutamisel tuleb olla ettevaatlik. Rakenduse kasutamise lõpetamise järel tuleb see turvalisuse tagamiseks kindlasti välja lülitada. Kui rakenduse tööse unustad, salvestab see absoluutselt kõik tegevused ja toimingud, mis oma seadmes teed. Samuti salvestab see kõikvõimalike kontode, mida kasutad, kasutajatunnuseid ja paroole. Videod salvestatakse küll Sinu seadmesse, kuid eksituse tõttu võib see edasi sattuda kellegi kätte, kes võib videolt saadud infot kurjalt ära kasutada.

Turvalist nutiseadme kasutamist!

Katrin Uurman, haridustehnoloog

Link rakenduse allalaadimiseks: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.hecorat.screenrecorder.free&hl=et>

Huviringid aianduskoolis

Psühholoogia ring

Küsimustele vastab psühholoog Toivo Niiberg.

Mis asi on psühholoogia?

Psühholoogia hõlmab inimese aistinguid, taju, teadvust, mõtlemist, emotsioone, vajadusi, motivatsiooni, informatsiooni töötlemist, mälu, hoiakuid, fantaasiat, käitumist, toimetulekut, väsimust, aga ka vaimseid erivajadusi.

Ringi juhendaja Toivo Niiberg

Kui palju õpilasi käib ringis?

Õpilasi käib olenevalt teema huvitavusest kohal 5-20, õpetajaid 2-3. Ringi nimekirjas on 27 inimest.

Keda ootate enda sekka?

Ootame kõiki psühholoogiast huvitatud õpilasi, õpetajaid ja töötajaid.

Millised teemasid käsitlete ringis?

Sel õppeaastal on meil peamiseks teemaks käitumine, toimetulek ja enesekehtestamine. Järgmisel õppeaastal tahaks põhjalikumalt vaatluse alla võtta stressi.

Mida õpetab psühholoogia ring?

Peamiseks eesmärgiks on eelkõige ennast paremini tundma õppida. On ju vana tõdemus, et see, kes saab enesega hästi hakkama, saab seda ka teistega.

Karl Jürgen Porro, AE15-41-K

Foto: L.-L. Mahla

Räpina Aianduskooli võimlemisring

Räpina Aianduskooli võimlemisring püüab oma tegevusega kasvatada liikumisharjumust, arendada kaunist kehahoidu ning õpetada tundma rõõmu naiselikust liikumisest.

Hetkel lööb rühmas kaasa 9 võimlejat. Õpitakse Marju Asarovi kava „Tasakaaluks“, mille vahendiks on helekollased linikud. Selle kavaga plaanib võimlemisrühm osaleda Tartu võimlemispeol „Värve täis taevakaar“ 31. mail 2016 Tamme staadionil.

Uusi liikmeid ootame 2016 a. sügisel, sest 2017 a. suvel on võimalus konkureerida XII noorte laulu- ja tantsupeole Tallinnas.

Irmen Nagelmaa, võimlemisringi juhendaja

Suured tänud kõigile, kes lehenumbri ilmumisele kaasa aitasid.

Ajaleht ootab kaastöid

kulli.nommistu@aianduskool.ee

Väljaandja Räpina Aianduskool, Pargi tn 32, Räpina 64505

Toimetaja Külli Nõmmistu

Küljendaja Valdur Truija

Aednike ja floristide õppekäik

Räpina Aianduskooli kolmanda kursuse aednikud ja floristid külastasid Räpina keskkonnamaja ja käisid poldril.

Esmalt suundusime keskkonnamajja, kus räägiti täpsemalt, millega seal tegeletakse. Tutvusime erinevate näitustega ja räägiti, missuguseid probleeme inimene keskkonnale tekitab. Nägime õvasta-vaid pilte, mis kõik olid seotud liigse tarbimise ja prügiga. Seal oli üks ruum, kus saime piltlikult prügi sorteerida, uurisime, mitu plastpudelit läheb ühe sviitri valmistamiseks. Lisaks vaatasime seal ära ka lühifilmi selle kohta, kuidas plastpudelitest spordiriideid tehakse. Oleks hea meelega seal veel ringi vaadanud, aga kuna meie aeg oli piiratud, läksime järgmisesse sihtpunkti – poldrile.

Jäätmekäitluse makett

Ilm oli võtnud teise pöörde ja vihma hakkas sadama, kuid see ei takistanud meil poldril linde vaatlemast. Õpetaja Toomas Mastik rääkis meile sealsetest lindudest. Eelkõige oli palju hanesid ja põlul nägime kiivitajate paari. Pärast läksime Räpina sadamasse ning nägime seal väikseid laululuiki, nii noori kui ka täiskasvanuid. Binokliga jälgisime mõnda aega nende tegevust.

Siis läksime Räpina jäätmejaama, kus meile räägiti lühidalt, mis on jäätmejaam ja kui palju inimesed seda reaalselt kasutavad. Tuli välja, et prügi siiski sorteeritakse ja inimesed toovad üsna aktiivselt oma jäätmeid, mis tavaprügisse ei kuulu, just nimelt jäätmejaama.

Kindlasti saime mõne uue teadmise võrra rikkamaks ja inspireeritumaks. Oli väga sisutihe väljasõit.

Ragne Nazimov, AE13-11-K

Foto: P. A. Leis

Tänu sõnad pargiaednikult

Suured tänud lahkele pargihaldjale Helve Eesmaale, kes on palju kaasa aidanud, et mõisapark saaks kevadeks puhtaks.

Tänu sõnad ka tublidele integaratsioonigrupi tüdrukutele, kes aitasid lossiesisel peenral ilu luua, istutades sinna kauneid võorasemaid.

Ille Rämmer, pargiaednik

Aprillikuu nali

Isane konn läheb ennustaja juurde ja küsib ennustajalt, kas ja millal ta kohtub kauni tüdrukuga.

Ennustaja vastab: „Jah, kohtud. Varsti!“

Konn: „Kus? Peol? Pargis?“

Ennustaja: „Ei, bioloogia tunnis“.